

Ředitel Národního památkového ústavu, územní památkové správy v Českých Budějovicích vypisuje

Soutěž na návrh malířské výzdoby tří nik

kostela Nejsvětější Trojice při budově bývalého špitálu v Českých Budějovicích

Zadavatel:

Národní památkový ústav, územní památková správa v Českých Budějovicích

Předmět zadání:

Předmětem soutěže je výtvarný návrh (skica) malířské výzdoby tří exteriérových nik presbytáře kostela při špitálu Nejsvětější Trojice v Českých Budějovicích. Námety musí vycházet z původních témat zaniklých maleb – sv. Alžběta, Pieta a Nejsvětější Trojice. Skica musí být provedena takovým způsobem, aby brala v potaz eventuální realizaci vítězného návrhu díla v exteriérovém prostoru církevní budovy, tj. technikou al fresco, případně malbou na dřevěnou, kovovou nebo jinou stabilní desku. Budou akceptovány jak návrhy historizujícího charakteru, tak i návrhy v moderním výtvarném pojetí.

Výtvarné návrhy s označením "Soutěž Špitálek" je možné zaslat či předat osobně na adrese:

Národní památkový ústav, územní památková správa v Českých Budějovicích
náměstí Přemysla Otakara II. 34
370 21 České Budějovice

Časový limit:

Uzávěrka příjmu návrhů děl je stanovena na 31. 1. 2022.

Odměna a prezentace výtvarných návrhů:

Nejzdařilejší návrhy budou následně vystaveny v galerii NPÚ, ÚOP v Českých Budějovicích, Senovážné náměstí 6.

Nejlepší dílo vybere odborná komise.

Autor prvního návrhu v pořadí bude odměněn finanční částkou 7 000,- Kč. Autor druhého návrhu v pořadí bude odměněn finanční částkou 3 000,- Kč.

S autorem vítězného návrhu bude podepsána smlouva na provedení díla. Žádáme proto účastníky, aby při obeslání soutěže připojili i finanční rozklad na jeho realizaci.

Počátek realizace díla je předběžně stanoven na březen 2022.

Zadavatel si vyhrazuje právo nerealizovat ani jeden z obdržených návrhů.

Účastníci:

Soutěž je určena výtvarným umělci i vysokoškolským a středoškolským studentům výtvarných oborů

Podklady:

Technická dokumentace a rozměry nik

Historické fotografie kostela Nejsvětější Trojice a fotografie současného stavu

Lidé byli nuceni bojovat proti epidemiím infekčních chorob od nepaměti. Radní města České Budějovice nechali proto již v pozdním středověku vybudovat asi 1 km za tehdejšími městskými hradbami špitál s kostelem Nejsvětější Trojice. Ten se stal útočištěm pro nakažené morem, cholerou a dalšími nebezpečnými nemocemi, kteří v něm žili v izolaci od ostatních obyvatel. Tento špitál tak v minulosti sloužil jako místo karantény a obranná bariéra před zavlečením nebezpečných epidemií dále do kvetoucího města. Když byla na počátku 19. století vybudována městská nemocnice, špitál ztratil svůj původní účel a začal sloužit jako útulek pro chudé a nemohoucí obyvatele Českých Budějovic. Po 2. světové válce se znovu několikrát změnilo jeho využití. Od dokončení první etapy generální opravy v roce 2016 zde sídlí Národní památkový ústav, Územní památková správa v Českých Budějovicích.

Součástí špitálu je od prvopočátku nevelký jednolodní kostel zaklenutý křížovou klenbou a zakončený polygonálním presbytářem. V letech 1763–1766 byl kostel stejně jako přilehlý špitál částečně barokně přestavěn. Interiér kostela při té příležitosti vyzdobil nádhernými rokokovými malbami s biblickými motivy schwabenberský dvorní malíř František Jakub Prokyš. Velkolepá a radostná výzdoba kostela tehdy začala ostře kontrastovat se strohým vybavením i účelem samotného špitálu. V představách barokní společnosti však měla tato nádhera jasně stanovený cíl přinést vážně nemocným a zoufalým lidem alespoň chvilkovou úlevu během duchovního rozjímání v překrásném a tichém prostoru božího chrámu.

Venkovní, původně okenní niky presbytáře kostela zdobily v minulosti tři malby. Námětem první z nich byla sv. Alžběta, patronka chudých a nemocných. Tato středověká světica se těšila již za svého života velké úctě díky neutuchající péči o chudé, hojněmu zakládání špitálů a vlastnoručnímu ošetřování nemocných. Druhý výjev představoval Madonu oplakávající ukřižovaného Ježíše, tzv. Pietu. Šlo o téma tradičně spojované s vyjádřením lásky, zbožné úcty, oddanosti a soucitu. V největší centrální nika byla znázorněna Nejsvětější Trojice odkazující k naději, konci pozemských trápení a věčnému životu.

Malby, svým ikonografickým zaměřením plně souznící s původním účelem stavby, v průběhu staletí bledly, až postupně zmizely docela. Siluety postav byly v nikách patrné ještě na počátku 20. století, jak dokládají dobové fotografie. Dnes již po nich nejsou ani stopy. Protože v současné době postupně probíhá stavební a restaurátorská obnova kostela Nejsvětější Trojice, zvažuje Národní památkový ústav rovněž obnovení malířské výzdoby exteriérových nik kostelního presbytáře. Rekonstrukce původní výzdoby však není možná kvůli absenci jakýchkoliv jejích fragmentů. Z toho důvodu vyhlášíme soutěž na výtvarný návrh nového ztvárnění výzdoby tří nik špitálního kostela se zachováním původních námětů – sv. Alžběta, Pieta, Nejsvětější Trojice. Ze strany zadavatele jsou vítány tradiční návrhy historizujícího charakteru i návrhy v moderním výtvarném pojetí.

